

DEN SMALLE BOG

Digitalt kulturtidsskrift. Redigeret af Jakob Brønnum. 7. årgang, ISSN: 2446-0079

- Læs Den smalle bog fast
- Den smalle bogs skribenter
- Kontakt og kolofon
- Arkiv

Noget om kunst og noget om helte

Måske når individets erfaring af skel, brud, afsked, længsel bliver for svært for kollektivet at bære og lindre, sker der noget sådant? Som ...

Find rundt i Den smalle bog

Den smalle bog er et tidsskrift for boganmeldelser og andre kulturanmeldelser, samt (i løbet af begyndelsen af 2022) fotokunst og grafik. Tidsskriftet bringer desuden skollitterære og essayistiske originaltekster. Midt på siden står det seneste indlæg. Øverst i højrespalten og overst i venstrespalten står de foregående indlæg. Længere nede i højrespalten kan man læse tidsskriftet kronologisk og man kan klikke sig ind på tidsskriftets forskellige stofgrupper.

Den store litteratur i Den smalle bog

- Dostojevskij 200 år - et tema i Den smalle bog
- Steinbeck: Egil Hvid-Olsen introducerer ni af romanerne

Links til digitale tidsskrifter mm.

- The Lit Hub - The Best Of The Literary Internet
- The Public Domain Review

mandag den 21. marts 2022

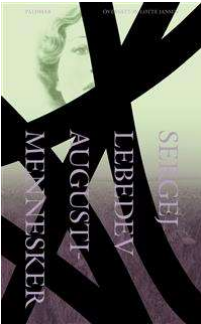
Historien ville følge nye veje

Russisk roman til tiden: "Fortælleren her er altså et sådant "augustmenneske", der nærmest ved et tilfælde står direkte konfronteret med den drøm, han og alle de andre augustmennesker netop havde i de måneder, nemlig at finde sandheden om fortiden, så de samme fejl ikke blev gentaget."

Sergej Lebedev
Augustmennesker
Oversat af Lotte Jansen
338 sider, Forlaget Palomar

Af Jes Nysten

Jeg har haft denne bog liggende alt for længe på mit bord til anmeldelse, men at læse den nu - i lyset af begivenhederne i Rusland og Ukraine - er gribende på en langt mere intens måde, end hvis den blev læst for et halvt år siden.

Jeg har tidligere anmeldt Sergej Lebedev's roman "Ved glemslens rand", og med denne "Augustmennesker" i hånden mødes man igen af litteratur af høj klasse og et tema, der har klare paralleller til den foregående roman.

Bogens titel foldes nærmere ud allerede i prologen. "Det var nogle fantastiske måneder! Der var i august (1991) på Lubjankapladsen (i Moskva), hvor Jern-Felix (Felix Dserschinski, lederen af det forhadte hemmelige politi) med en dump lyd ramte asfalten, en fælles følelse af at her, i dette øjeblik, var et nyt land ved at blive skabt. Vi

stod allerede midt i det, et sidste par kraftanstrengelser var alt hvad vi havde brug for for at frigøre os fra en sørgelig og dystert arv; vi havde brug for sandheden om fortiden - så ville vi ikke begå de samme fejl, og historien ville følge nye veje" (side 9f).

Læs citatet langsomt igen, og hver enkelt af os kan huske eller har hørt om lignende euforiske måneder rundt på kloden, når "noget helt nyt" var nært forestående. Men vi kender også tiden EFTER euforien!

Fortælleren her er altså et sådant "augustmenneske", der nærmest ved et tilfælde står direkte konfronteret med den drøm, han og alle de andre augustmennesker netop havde i de måneder, nemlig at finde sandheden om fortiden, så de samme fejl ikke blev gentaget, men noget helt nyt kunne bryde frem. Men så enkelt er det jo aldrig. Sandheden med stort og i bestemt form er en vanskelig mangefacetteret størrelse. Og fortiden har det med at glide gennem fingrene på selv de ivrigste forskere og "sandfærdige" erindrings forsøg

Det der sker for fortælleren er, at han får fat i den dagbog, som hans bedstemor har skrevet i gennem mange år. Det viser sig imidlertid også, at dette øjensynlig er en "renskrift" af et oprindeligt manuskript. Hun har bevidst formuleret om, rettet til, udeladt ting, der var med i den oprindelige dagbog.

Efter flere gennemlæsninger går det pludselig om for fortælleren, at der intet står i denne "renskrift" om bedstefaderen Mikhail! Så han indleder dermed en søgen efter oplysninger. Han vil have dagbogens "huller" fyldt ud med sandheden om fortiden - og ikke mindst om denne bedstefar, der er blevet skrevet ud af dagbogen.

Flere gange vender han tilbage til dengang i 1991, da det så ud til at disse "Augustmennesker" virkelig skulle træde nye veje, hvis Jeltsin blev valgt

"Folk mødte op for at stemme, især de ældre. Jeg så stadig tundraens matblanke søer for mig, de røde grå stolper fra en nedlagt lejr. Jeg vidste hvem de kom for at stemme på, disse gamle mennesker, og jeg så dem ikke som udslidte og forarmede mennesker der havde oplevet deres vante verden blive vendt på hovedet og nu fortvivlede og magtesløse greb ud efter fortiden. Jeg så dem som slaver der under den usynligt tilstedeværende Stalins hånlige, smilende blik blev fort afsted, slaver der i årtier var kommet her for at sætte deres fuldstændig betydningsløse kryds til de sovjetiske valg; og iblandt dem - med nyt tøj og nye uvaner - gik også de pensionerede bødler, bødlernes sønner, døtre og børnebørn hen for at stemme for bøddelvældets tilbagekomst..... og da jeg have sat mit kryds ud for Jeltsins navn på stemmesedlen, lovede jeg mig selv at fik jeg mulighed for at handle, for måske endda med våbenmagt at være med til at standset dette vanvid, så ville jeg gøre det" (side 178f).

En vanvittig "opdagelsesrejse"

Det bliver en slidsom, til tider vanvittig "opdagelsesrejse" ind i et menneskeligt mørke "Jeg tænkte på bedstemor Tanja, på hvordan hun havde fjernet, på redaktørvis skrevet bedstefar Mikhail ud af teksten; for første gang følte jeg dette forbud - gå ikke den vej! Der venter den onde selv; der er intet godt at hente. Bedstemor syntes at have vidst at man ikke bare kunne "åbne" en fortid som denne, den skulle desarmes, dens sprængladninger af gammelt had skulle fratages deres eksplosive kraft" (side 155).

Elof Westergaards betragtninger om død og liv

Slå op i Den smalle bog

DE SMALLE BØGER - Klik og se mere

- ▼ 2022 (19)
- ▼ marts (6)
- Historien om den unge danske soldat, Herman Andersen
- Lys i mørkemalerierne
- Historien ville følge nye veje
- Dansekæder imellem fiktion og virkelighed
- Noget om kunst og noget om helte
- At leve blandt både levende og døde
- februar (8)
- januar (5)
- 2021 (65)
- 2020 (57)
- 2019 (49)
- 2018 (43)
- 2017 (36)
- 2016 (34)

Den smalle bogs stofgrupper. "Lyrik", "Prosa" og "Essay" er originaltekster

- aforismer (1)
- antologi (3)
- boganmeldelse (140)
- dagbøger (1)
- digtsamling (35)
- En litterær refleksion (7)
- essay (11)
- eventyr (5)
- fabler (5)
- faglitteratur (19)
- klassikerlæsning (23)
- Klassisk musikanmeldelse (2)
- kortroman (10)
- kunstab (15)
- lyrik (5)
- noveller (16)
- prosa (17)
- prosadigt (2)
- roman (47)

Sidevisninger i alt

156,325

Han ikke blot begiver sig på jagt efter sandheden om bedstefarens skæbne, men han bliver en "søger" for andre, der også vil finde slægtninge, der har været lukket ind i "tavshedens mørke"!

Dette bringer ham rundt i de mest øde, brutalt smadrede, dødsmærkede områder af det gamle Sovjet.

Her viser Lebedev for alvor sin mesterlige sprogsans (der selv i oversættelse har kraft og saft), for man kan både smage, lugte og se de mishandlede landskaber, de afstumpede mennesker og de desperate hunde, der befolket dette inferno.

Lykkes det for fortælleren at bryde tavsheden? Når han frem til Sandheden? Lebedev foregøgler os ikke noget, men bare det at forsøge at bryde tavsheden, at slå sprækker i løgnene er vel: "at være på vej"?

Dog slutningen er ganske tvetydig, men den skal ikke leveres her. Den skal læses! Og læses skal denne roman. Jeg kan ikke nok anbefale den - og i det hele taget denne forfatter. Hans sproglige overskud, hans korte og præcise karakteristikker, hans vovemed.

Romanen kan virke lidt kalejdoskopisk og springende, men for mig er det et ekstra plus. Det gør den livfuld, vedkommende og hele tiden skal man være opmærksom på det nye, det foruroligende, der står på spring hver gang man vender et blad.

Igen oplever man, at et tildels historisk stof får særligt liv og bliver vedkommende, når det formidles i romanform, hvor "det historiske" løftes væk fra annalerne og ind i vores bevidsthed.

Til det tyske tidskrift taz fortæller Lebedev, der nu er bosat i Berlin, at plottet med dagbogen tildels er selvbiografisk, og han fortæller også, at romanen endelig også er udkommet i Rusland, men på et beskedent forlag med en særlig læseskare!!

Men forstår det vel godt under de nuværende omstændigheder, for sikker et blik han har på på sit fædreland.

NB Og så forlyder det, at Lebedev er på vej med en krimi!! Det er bare om at være på spring.

Indsendt af Jakob Brønnum

Etiketter: boganmeldelse, roman

1 kommentar:

gæst 29. marts 2022 kl. 03:37

Jeg læste Ved glemslens rand, det er stærke sager

Svar

[Nyere indlæg](#)

[Start](#)

[Ældre indlæg](#)

Abonner på: [Kommentarer til indlægget](#) (Atom)